

Slovenski dom

Štev. 128

V Ljubljani, petek 7. junija 1940

Leto V

Nemška ofenziva v Franciji in vstop Italije v vojno

Napovedi o morebitnem skupnem mirovnem posredovanju Združenih držav in Italije v skrajnem trenutku - Italija bi skušala brez težav zasesti nekaj točk v Sredozemlju, ko bi bili zavezniki izčrpani

Rim, 7. junija. m. Nemška ofenziva na Sommi ni prezentirala italijanske javnosti, ker je italijansko časopisje že napovedovalo tak razvoj dogodkov na bojišču. Splošno vlada prepričanje, da bo prodiranje nemške vojske v tej smeri samo pospešilo posredovanje Italije.

Corriere della Sera piše, da bodo Nemci lahko prišli v pariško okolico, čeprav bodo ti boji divjali z vso srditostjo. List sodi, da se bo v pariški okolici razvila najhujša bitka, ker Francozi ne bodo kar tako pustili, da bi Nemci imeli njihovo prestolnico. Tu so zbrane glavne sile francoske vojske. V teh bojih bo zaposlenih večina francoskih čet, ki bodo vezane samo na ta del bojišča.

Bivanje italijanskega ministra Rocca v Berlinu smatrajo v Italiji kot novo znamenje za tesnejše sodelovanje med Italijo in Nemčijo. Minister Rocca se pogaja za novo medsebojno propagandno akcijo.

Vpoklici na orožne vaje se v Italiji nadaljujejo celo tako daleč, da so večerj poklicali na orožne vaje višje uradnike iz važnejših ustanov in celo iz ministrstev, tako med drugim vojne obveznike iz zunanjega ministrstva.

Govorice, po katerih se bo Italija odpovedala posredovanju z vojaško silo, so tukajšnji diplomatski krogi sprejeli zelo skeptično. Smatrajo, da ni izključeno, da bo Francija v skrajnem primeru privolila v nekatere ozemelske koncesije, toda prevladuje mnenje, da ta trenutek doždi še ni prišel in da bo Francija kaj takega pripravljena storiti šele tedaj, ko se bo točno videl potek operacij proti Parizu. Kot odločilno za vstop Italije v vojno, smatrajo v Rimu zaposlitev največjega dela francoske vojske pri obrambi Pariza. Večraj so mnogo govorili o zamisli skupnega italijansko-ameriškega predloga za preureditev Evrope. Potrjujejo, da sta predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt in Mussolini še vedno v stikih. Predmet razgovorov je izdelava predloga, ki naj bi bil nekak kompromis med Nemčijo, ker sodijo, da Združene države ne bi dovolile, da bi zavezniki propadli.

Pri dosedanjih razgovorih z Rooseveltom opažajo, da USA brani koristi zaveznikov in igrajo posredovalno vlogo. Ni bilo mogoče točno zvedeti, čigava je zamisel za skupni italijansko-ameriški predlog za prenosno Evrope, toda podarjajo, da sta se oba državnika v načelu sporazumela za izdelavo takšnega predloga zaradi ustavitve sovražnosti. Težava je samo v nasprotju zahtev, kajti Italija zahteva, da bi bila bodoča Evropa razdeljena na podlagi italijansko-nemških teženj, medtem ko se stališče Roosevelta približuje zamisli zaveznikov.

V razgovoru s tujimi časnikarji je visok uradnik iz italijanskega zunanjega ministrstva dejal, da se vstop Italije v vojno ne bi mogel izvesti po znanih načelih vojskovanja. Morebitni nastopi trenutke, ko bodo zavezniki tako slabi pod pritiskom nemške vojske, da ne bodo mogli odgovoriti na zasedbo posameznih točk v Sredozemskem morju po Italiji.

Rim - nevojaško mesto

Rim, 7. junija. o. Italijanska vlada je sklenila ob morebitnem vstopu v vojno razglasiti Rim za odprto in nevojaško mesto, da bi mu bili prihranjeni letalski napadi. Zaradi tega so začeli iz rimskih vojašnic pošiljati vojaštvo drugam, ravno tako odpošiljajo tudi z letališč v okolici Rima vojna letala drugam. Predsednik vlade Mussolini je odredil tudi, da se iz Rima preselijo vsi ministrski uradi, ki so v zvezi z neposrednim vodstvom vojne.

Predsednik francoske vlade govori o usodnem pomenu sedanjega boja za svet

Pariz, 6. jun. o. Havas: Predsednik francoske vlade Paul Reynaud je imel po radiu govor, v katerem je dejal: V zadnjih 15 dneh sem govoril že dvakrat. Prvič in drugič sem sporočil slabe vesti. V senatu sem 21. maja povedal: Nemci so vkorakali v Amiens, 28. maja pa sem dejal: Belgijski kralj nas je izdal. Pot proti Dunkerquu je odprta. Danes, v trenutku, ki še nadalje ostaja resen, vam morem povedati razloge za upanje. Ne besed, pač pa dejanja!

Nemške čete so začele z novo ofenzivo. Začele so po znanih nemških načrtih. Nemška propaganda je razglasila svetu, da so zavezniške čete obkoljene v Belgiji in da bo svet čez nekaj dni imel priliko videti udajo, ki ji na svetu ni enake. Toda 335.000 francoskih in britanskih vojakov se je vkrvalo v Dunkerquu. To vkrčevanje samo dokazuje Nemčiji, kaj pomeni gospodariti nad morjem. Se daleč ni omajana morala naših čet in naših narodov. Boji v Flandriji in pri Dunkerquu kažejo, da so bili naši junaški bojevniki vredni svojih prednikov. Sedanja slava je bila pridobljena s tisočih žrtvami naših vojakov in naših pomorščakov. Sedanji vojak se se pokazalji vredne vojakov iz leta 1914, ki niso nikdar podvomili v zmago.

Nemci so nato hoteli streei moralo francoske preostolice. V ponedeljek je na stolne nemških bombnikov nad Parizom vrglo stotine bomb, ki so padle na žene, otroke, starčke in nebojevnike. Tudi tokrat je bil cilj zgrešen. Mi nismo ostali brez odgovora. Britanske in francoske letalske sile so izvedle celo vrsto napadov na tovarne v Porurju. Bombe so padale tudi na Dortmund, Düsseldorf, Köln in Essen. Plamen od zažganih petrolejskih zalog se je videl v daljavo 150 kilometrov. Francozi bomb-

V tej smeri potekajo sedanje vojaške priprave, posebno v trikotju Sicilija-Sardinija in Libija preko Pantelerije in Malte. Poudarjajo, da bi pri spopadu igralo glavno vlogo letalstvo, medtem ko bi ostale čete sodelovale v boju, če bi bile druge okolnosti ugodne.

S sedanjim zadržanjem si Italija prizadeva, kako bi izkazala vsem državam velike usluge, ki jih bo napravila Evropi in človeštvu s tem, da ne bi šla v vojno, toda v zamenjavo zahteva poprejšnjo odobritev za zasedbo tistih vojaško važnih točk, o katerih govorijo italijanske zahteve.

V italijanskih vojaških krogih smatrajo, da bi bile najugodnejše okolnosti za ta nastop v trenutku,

ko bi se nemške čete približale Parizu in ko bi bila zavezniška nadaljna akcija skoraj brezupna.

London, 7. junija. m. Dopsnik Associated Press poroča iz Rima, da je na pristojnih italijanskih mestih izvedel, da namerava Mussolini pismeno sporočiti Franciji in Angliji italijanske zahteve. Če bi jih zavezniške države na sprejele, bi Italija napovedala vojno.

V istem poročilu omenjeni dopisnik pravi, da so večerj izselili vse civilno prebivalstvo iz italijanske vojne luke Livorna. Dalje piše tudi, da se bodo vse velike italijanske potniške ladje po Mussolinijevem naročilu preuredile v ladje Rdečega križa.

Nemške vesti o hudem francoskem odporu vzdolž Somme

Poroč la pravijo, da se nemški napad razvija po načrtu

Berlin, 7. junija. o. Po neuradnih vesteh rimskega radia iz nemških vojaških krogov, potekajo sedanji boji na francoskem bojišču na petih točkah: pri Abbevilleju, Amiensu, Peronneju, Laonu in Rethelu. V nemških vojaških krogih poudarjajo, da nudi francoske čete povsod izredno močan odpor. Najhujši boji so bili pri Peronneju, kjer so Nemci napredovali za 20 km. Tu je bila vržena v boj najprej pehota od podpori topništva, kalibra 150 mm. Šele večerj popoldne so bili vrženi v boj tudi nemški oklopni oddelki. Nemci poudarjajo, da so ti boji popolnoma različni od bojev v Belgiji, Holandiji in Flandriji. Ozemlje je zlasti pri Soissons izredno pripravno za obrambo, zelo težavno za napredovanje in ga Francozi izkoriščajo, ker je primerno za vse mogoče ovire, presenečenja in zvižaje. Glavna omadžba Weygandove obrambne črte je v tem, da je izredno globoka in da niso čete postavljene v ozki strnjeni črti, marveč razmeščene v globino v veliki daljavi.

Glavni stan nemške vojske, 6. jun. o. Nemško

vrhovno poveljstvo poroča večerj: Operacije, ki so se večerj začele v Franciji, se nadaljujejo po določenem načrtu. Naše čete so napredovale sedaj v jugozahodni smeri. Število ujetnikov pri Dunkerquu se je povečalo na 58.000. Zaplenjenega orožja in vojnega materiala vseh vrst še ni mogoče pregledati. Nemške letalske sile so bombardirale večerj zbirališča čet in marširajoče oddelke za sovražnim bojiščem. Poleg tega so nemška letala izvedla napade na srednje Francijo, na vojaško in trgoveko pristanišče Cherbourg, v noči od 5. na 6. junij pa so izvedla napade na veliko letališč na vzhodni in jugovzhodni angleški obali. Vsi ti napadi so bili uspešni. Skupne izgube sovražnika so znašale 143 letal, od katerih jih je bilo 49 zbitih v letalskih borbah, 19 jih je podrla protiletalsko topništvo, ostala pa so bila uničena na tleh. 19 nemških letal se je zgubilo. Sovražnik je ponovil svoje letalske napade na nevojaške cilje v severni in zahodni Nemčiji ter ni povzročil nobene večje škode. Pri tej priliki so bila zbita tri sovražna letala, in sicer dve nad Hamburgom pri nočnem napadu, tretje pa je bilo zbito v Holandiji.

Francozi poročajo, da so zadržali vse nemške napade v prvih dveh dneh ofenzive

Pariz, 7. junija. m. Večerno poročilo francoskega vrhovnega poveljstva se glasi:

Bitka je besnela ves dan na bojišču v pokrajini Chemin des Dames. Sovražnik je nastopil z več kakor 2000 tanki. Ti tanki so posegli v boje na raznih točkah v skupinah po 200 do 300. Naše divizije se bore zelo hrabro in so obdržale svoje utrjene postojanke. Bataljoni, čete in baterije so kos vsem napadom motoriziranih oddelkov ter obpirajo vso nemško vojsko z ognjem.

Naše letalstvo uspešno podpira to akcijo ter neprestano bombardira tanke. Število uničenih nemških tankov je zelo veliko. Cenijo, da so Nemci pri teh bojih izgubili več sto tankov. Zaradi strahotnega pritiska, ki mu ga dozdaj ni bilo enakega, so morale nekatere naše enote odnehati in to predvsem na področju od spodnji Somi, kjer je sovražnik prispel z nekaterimi svojimi oddelki do Brele. V pokrajini pri reki Aisne se je sovražniku tudi posrečilo e nzkaterimi oddelki prodreti do nekaj višin na desnem bregu reke Aisne.

Ob koncu dneva so se boji nadaljevali z enako srditostjo.

Morala francoskih čet je sijajna. Naše letalstvo je nadaljevalo s poletji nad Nemčijo. Uničilo je nekatere železniške proge v Porenju. Obstreljevalo je tudi razne tovarne in druge podobne naprave v tej pokrajini. Zbilo je na tla 36 nemških letal.

O bojih, ki so divjali večerj, poročajo še: Na nemški strani se je večerj udeleževalo bojev nad 2000 tankov. Kljub srditim in neprestanim napadom so nemške čete napredovale samo v smeri Ailleta in ob dolenji Sommi. Nemške čete so razvile ogromne napore, podobne tistim v začetku bojev na Meusi. Francoske čete so se obdržale v glavnem, a predvsem na srednjem odseku bojišča na svojih postojankah. Nemcem se je posrečilo napredovati ob dolenji Sommi pri Ailletu za 10-12 km v globino. Pri večerjnih bojih so uspešno nastopili predvsem oni deli francoskih čet, ki so imele nalogo boriti se proti tankom.

London, 7. jun. AA. Reuter. Listi smatrajo v glavnem, da je še prezgodaj delati sklepe na osnovi nove nemške ofenzive na Sommi in Aisni. »Daily Telegraph« pravi: Naj nam prinese nova velika bitka v severni Franciji kar koli, prvi udarec nemških čet ni napravil pomembnejšega vtisa na francosko obrambo. General Weygand je dobro izkoristil teh 15 dni za konsolidacijo svoje črte ob rekah, ki predstavljajo naravne ovire. Njegova vojska je elektrizirana z močnejšim poveljstvom ter gre v borbo z junaštvom in zavestjo, da gre za Francijo.

Roosevelt ponuja papežu zavetje v Ameriki

Newyork, 7. junija. o. Havas. Tajnik predsednika Roosevelta Early je odklonil razlago vesti, da bi bil Rooseveltov zastopnik v Vatikanu Miron Taylor obvestil sv. očeta, da mu Roosevelt nudi zavetje v Ameriki, če bi bilo to potrebno, ako bi se vojna razširila na Italijo.

Ameriška javnost zahteva vso vojno pomoč za zaveznike

Newyork, 7. junija. o. V zadnjih 24 urah se stopnjuje v ameriških političnih krogih silna živahnost. Od vseh strani se širijo glasovi, da je treba v tem odločilnem trenutku zaveznikom priskočiti na pomoč, kolikor le dopuščajo zakonska določila. Zlasti vojni material je treba čimprej poslati zaveznikom, da je le ohranjena varnost ameriške obrambe. Ugledne osebe posredujejo pri Rooseveltu za izdatno in takojšnjo pomoč.

Ameriško mornariško ministrstvo je že poslalo precejšnje število najmodernejših bomb-

Vesti 7. junija

Amerika bo danes odposlala zaveznikom 800 do 400 letal. To so večinoma najnovejši bombniki, ki bodo iz Detroita in Buffala odleteli v Bodwood na Novi Fundlandiji in od tam takoj naprej v Anglijo.

Ameriško mornariško ministrstvo je objavilo snoči, da bo odstopilo 50 letal družbi Curtiss. Družba bo lahko ta letala takoj prodala zaveznikom. Mornarica teh letal sedaj ne potrebuje. Ta letala so zelo močni bombniki, ki so zgrajeni za strme polete.

Sovjetski poslanik v Sofiji Lavrentijev je snoči odpotoval v Moskvo.

V Vatikanu so sklenili pripraviti bivališča za tiste poslanike pri Sv. Stolicy, ki zastopajo države, s katerimi bi Italija lahko stopila v vojno. Razen tega so izdali vse ukrepe za zatemanje vatičanske države.

Ameriško vojno brodovje naj gre takoj na pomoč zaveznikom, zahteva večina ameriškega tiska od nemškega napada na Pariz dalje.

V krogih angleške vlade zagotavljajo, da je Anglija dobila od Španije stvarna zagotovila, da bo Španij ostala nevtralna navzlic prizadevanjem Italije, ki bi si rada zagotovila španska pomorska oporišča.

Sovjetska Rusija je začela z vso naglico ojačevati svoja nova in stara oporišča ob Baltičkem morju ter se pogaja s švedsko in litvansko vlado za skupno obrambo proti napadu, ki bi grozil temu delu Evrope s katere koli strani.

Sovjetska Rusija je poslala Nemčiji in Italiji novo opozorilo, da ne želi nikakih sprememb sedanjega stanja na Balkanu, tudi če bi Italija stopila v vojno. Tako ve poročati švicarski list »Neue Zürcher Zeitung«.

Predsednik turške republike Ismet Ineni je s svojim ministrom odpotoval na nadzorovanje turške meje proti Bolgariji in Grčiji.

Nemčija skuša izvesti nov napad na francoskem bojišču v času, ko je francoska vojska številčno oslajbljena, ko ji ne more pomagati velik del angleških čet, sode angleški tisk o sedanjem nemškem napadu.

Poluradno nemško poročilo o zavezniških letalskih nočnih napadih na nemško zaledje pravi, da ti nočni letalski napadi niso dosegli nobenega uspeha ter niso naredili nobene vojaške škode. Poškodovana so bila samo posamezna civilna poslopja in kmetije. Nemci poudarjajo, da nočno bombardiranje nima smisla, češ da letalci ne vidijo pravih ciljev.

Nemški poljedelski minister Darré in predsednik italijanske vlade Mussolini sta imela večerj dolg posvet, ki se je nanašal na bodoče sodelovanje Italije z Nemčijo.

Romunska vlada je dobila vso pooblastila za izvedbo gospodarske mobilizacije v mirnem času.

Nova ožja francoska vlada šteje osem članov namesto dosedanjih 11.

Poštni promet med zasedeno Holandijo ter nevtralnimi državami v Evropi je obnovljen z današnjim dnem.

Anglija in Francija sta začeli sedanjo vojno, da bi uničili proletarski državi Italijo in Nemčijo, namesto da bi bili izpolnili zahteve Italije in Nemčije, ki sta hoteli samo pravico do enakega življenja, kakor ga imajo drugi narodi, sode italijanska uradna agencija Stefani.

Francoske vojske sile v Siriji in na Libanonu so popolnoma pripravljene na vsako morebitnost. Izvedeni so vsi varnostni ukrepi glede civilnega prebivalstva, pristaniških in prometnih naprav.

Vrhovni poveljnik švicarske vojske general Guisan je izdal zapoved, v kateri pravi, da Švicarijem ni treba zaradi zadnjih vojnih dogodkov v Evropi dvomiti nad vrednostjo lastne vojske. Čez švicarske planine ne bo prišel nihče. Švicarska vojska je vajena novega vojskovanja in ne bo presenečena.

Angleški letalski napadi v sedanji ofenzivi

London, 7. junija. Reuter. Letalsko ministrstvo sporoča: Letala angleškega letalstva vznemirjajo od srede v drugem delu ofenzive Nemece s tem, da stalno napadajo nemške motorizirane enote, zbiranje nemških čet in važne prometne zveze za bojiščem. V sredo zjutraj so lahki angleški bombniki začeli svojo zračno ofenzivo ter napadli železniška križišča in vozle med Amiensom in Arrasom. Ko so sovražna lovka letala poskušala pri vrnitvi zadržati angleške bombnike, je bilo zbito eno nemško lovsko letalo vrste Messerschmitt 110 in eno lovsko letalo vrste Messerschmitt 109. Drugi večer so formacije angleških bombnikov izvršile napad na letališče in na informacijsko postajo v Cambraju. Uničile so več 100 km železniške proge. V Le Cateouju je bilo šest bomb vrženih na sovražni vlak, tako da je bila lokomotiva s prvimi vagoni popolnoma uničena. Angleški bombniki so bombardirali nemške formacije tudi v Saint Quentinu in Douaiju. V Nemčiji so bili zažgani številni rezervoarji goriva. Bombardiranje Hamburga je trajalo več ur. Angleški bombniki so izvršili v več poletih napad na rezervoarje goriva. Jasno je bilo videti vrsto požarov, ko so izvršili angleški bombniki zadnji napad. Bombardiran je bil rezervoar gorilnega materiala v bližini Kielskega prekopa, bombardirani pa so bili tudi vojni cilji na Helgolandu ter železniške proge v več drugih krajih.

nikov in bo to storilo v pospešenem času še vnaprej. V krogih zavezniške komisije za nabavke, ki se mudi v Ameriki, naglašajo, da so nakupi, izvedeni na osnovi prvega načrta, dosegli vrednost 1200 milijonov dolarjev. Za to vsoto so zavezniki nabavili letala in letalske motorje. Dozdaj je bilo dobavljenih že 2300 ameriških letal. Zavezniški predlog o odkupu presežka ameriškega vojnega materiala lahko pričakujejo v 24 urah.

Predsednik Roosevelt ostane z ozirom na položaj v Evropi čez nedeljo v Washingtonu.

Ljubljanski mesarji grozijo s stavko

Banski upravi so v ultimativni obliki poslali predlog za novo določitev cen

Ljubljana, 7. junija.

Znano je, da so zagrebški mesarji šli v teh tednih težkih časih s ceno mesa celo pod maksimalno določeno zneske za posamezne vrste, naši ljubljanski mesarji pa so zdaj banki upravi poslali spomenico, v kateri groze, da bodo prenehali s klanjem in začeli stavkati, če jim banka uprava ne bo ugodila ter šla čez maksimalne cene kakor jim jih je bila določila. Takele neslišne zahteve postavljajo, je prebrerite si!

Po njihovem naj bi v bodoče veljalo: govedina I., zadnji del s privago 18 din, pljučna cela 24 din, beafraki očisti 30 din, bržla-zrezki 22 din, ledvice 16 din, jetra 16 din, vampi mešani 10-12 din, loj 8-12, možgani 20 din, kravje I. 14 din, pljučna kravja 20 din, možgani 16 din.

Ljubljana od včera do danes

Čeprav je včeraj popoldne kar nekajkrat zaporedoma kazalo na dež in čeprav se je tudi zvečer zdelo, da noč ne bo minila brez njega, ni padla niti kapljica. Davi smo se spet zbudili v sončno jutro, ki pa je bilo precej vetrovno, kar hladno. Nebo danes že navsezgodaj ni bilo tako čisto, kakor je bilo prejšnjega leta. Vse kaže, da se bo čez dan še bolj zloščilo in da tole leto vreme najbrž ne bo imelo dolgega obstanke.

Župan je šel za botra šestnajstemu otroku

Navadno pravimo, da imajo mestne družine povprek mnogo manj otrok kakor kmečke. Nemara da za povprek to velja, vendar se pa tudi Ljubljana lahko postavlja za družinami, ki jih je bil Bog obilno blagoslovil. Tako imajo, postavim, nekatere družine po deset, pa še po več otrok. Daleč pred vsemi številnimi družinami pa koraka družina skladiščnika Franceta Kukovca. Ta je imela kar štirinajst fantov in dve punčki! Desetemu otroku je botroval sam kralj. Zdej je živih še enajst sinov in ena hčerka. Letos, dne 30. maja, se je Kukovičevi družini rodil šestnajsti otrok, ali štirinajsti živi. Mati Ana ga je srečno povila v ženski bolnišnici. Za botra temu otroku je šel sam naš mestni župan dr. Jure Adlešič, ki je hotel dati priznanje tej družini, katera se ne otepa otrok in jih lepo vzgaja ter prehranjuje, čeprav s skromnimi življenjskimi sredstvi.

Župan se je podal v spremstvu dr. Kodreta, načelnika mestnega socialnega urada ter uradnice mladinskega oddelka v žensko bolnišnico, kjer so ga sprejeli upravniki, zdravniki, sestra prednica in novorojenčkov oče. Župan je srečni materi čestital, ji izročil šopek nageljnove ter tudi lepo darilo. Vsa vesela se mu je mati od srca zahvalila. V kapelici je bil nato krščen zdrav, čvrsto razvit fantek, ki je po botru dobil ime Juri.

Pa še na Kukovičovo stanovanje je stopil župan pogledat. Tam je še lepo obdaril vse brate in sestrice, potem pa se je vrnil k svojemu delu.

Noč ima svojo moč

To je že star izrek, pa je tudi dandanes še kar lepo resničen. Pa tudi ljudje, ki so ponoči pokonci in ki se malo bolj založe s tisto tako »gaistno« pijako, kateri pravimo ali žganje ali pa vino,

Tatovi kovinastih rakev pred sodniki

Maribor, 7. junija.

Lansko jesen in letošnjo zimo so se vrstile na starem mestnem pokopališču številne ekshumacije ostankov tamkaj pokopanih mariborskih meščanov. To pokopališče se je namreč opustilo ter so nekateri mariborske rodbine dale prosti ostanke svojih prednikov v grobnice na druga pokopališča. Ti ostanki so počivali v kovinastih krstah, katerih pa pri ekshumaciji po strogo sanitetnih predpisih niso smeli dvigniti iz grobnice ter jih prenesti drugam, da se ne bi dogodila morebitna okužba. Tako je ostalo na starem pokopališču večje število kovinskih rakev, ki so začele vzbujaati ekonomske raznim neprilicam. Med temi eta bila tudi 48letni delavec Alojz Osim in 30letni kotlarski pomočnik Karl Lubej s Pobrežja. Oba sta opazovala ekshumacijska dela, ker se je takrat vedno zbiralo precej radovednežev na pokopališču, ter sta potem napravila načrt, za svojo tatvino. Dne 28. marca eta začela na svojo roko z »ekshumacijami« praznih kovinastih krst. Tega dne eta izkopala dve krsti, jih zblila ekupaj ter sta to pločevino, ki je tehtala 128 kg, prodala trgovcu s starim železjem. Dobila eta po 2 din za kilogram. Ko eta videla, da zadeva lepo napreduje, eta se spravila na grobnico rodbine Nasko, v kateri se je nahajalo 9 pločevinastih praznih krst. Začela eta kopati iter eta že prišla do kret, ko so ju organi oblasti zasledili in prišli. Oba eta prišla danes pred mali senat mariborskega okrožnega sodišča. Razprava ob času poročila traja.

Clements Ripley:

KRIŽANA LJUBEZEN

»Ali se počutite morda elabo?« ga je z veliko zaskrbenostjo vprašal doktor, ker je vedel, da je prvi znak rumene mrlice ravno razdražljivost. Zato ga je za Presa resnično zaskrbelo, saj je bil Pres do njega vedno izredno pozoren in vljuden.

»Nervozen sem! Na poti sem se prehladil!«

»Čuvajte se, ravno sedaj ste banki še posebno potrebni!«

Naenkrat pa je Pres obrnil v svojo pozornost razgovoru, ki ga je bil med tem na ves glas začel že popolnoma pijani Huger s svojo družbo.

»Buck je ubiti!« je trdil Huger. Presa je to streslo kot bi bil mrličen. Čeprav mu je bil ta človek malo pred odhodom iz Julijane plantaze z napadi svojega ostrga jezika zadal dokaj grenkega, vendar ni čutil Pres proti njemu niti najmanjše mržnje in zato tudi ne najmanjše radosti nad nesrečo, ki naj bi se mu bila zgodila. Vedeti je hotel samo, če je to resnica in pod čigavo roko je padel. Ker je bil prepričan, da razgovor ne bo obstal samo pri tej goli in euhitrditvi, je napel usesa, da mu ne bi usla niti najmanjša besedica, a da bi kljub temu ostal kot poslušalec neopazen.

»Pa pred dvema dnevoma sem ga videl! Enostavno to ni mogoče!« so se čutili neverjetno okrog Hugerja.

»Pred eno uro sem ga videl mrtega!« je z gotovostjo trdil Huger. — »Mirno in tiho je ležal v mrtvaški rakvi!«

»Huger pravi, da je Buck Cantrell mrtev!« je skoro šepetaje rekel Pres doktorju, ne da bi prenehal biti pozoren in še naprej poslušati razgovor o Bucku.

»Stavim, da je Ted Dillard ubil Bucka!« je zopet trdil Huger. Pres je ves zatrepetal. Ni se mogel več vzdržati. Stopil je naprej k Hugerju z namenom, da bo zahteval točnejšega pojasnila.

»Ted? Pa Buck je bil najboljši strelec!« je tekel pogovor dalje.

»Toda kljub temu, stavim, da je Buck mrtev!« je mirno zatrjeval Huger.

»Ne stavite, ker hočete staviti o nečem, kar se tiče mojega rodu!« je prekinil Hugerja Pres, ki je bil stopil popolnoma zraven k Hugerju. Od razburjenja se je ves tresel. Čutil je, kako se mu noge šibijo in da ga zapušča zavest. Po njegovem telesu, ki je bilo polihoma že popolnoma okuženo, se je širila bolezen zelo hitro. Njegova velika nervoznost jo je še pospeševala. Ko

začutiljo sredi noči kako neznansko so močni. Tako so jo vam prisekali v neko gostilno v Mencingerjevi ulici trije »fantiči z zelenega Stajerja«, tam neke okrog Ptuj doma. Sedli so za mizo in prav gotovo, da niso pili malinova ali chabesa. Dobro so se zalagali, pa bi se bili še, ali kaj, ko je prišla »tota frdamana« policijska ura. Fanteje so postali nasilni, pridno so izživali presneto so jih sbrle roke. Gostilničar jih je zato odpravil iz gostilne ven, da mu ne bi odgnali drugih gostov, ali tem njegovo ravnanje ni bilo nič kaj po godu. Zapršili so se v gostilničarja in v goste ter začeli tudi razbijati šope, menda, da bi pri tem delu bilo tudi kaj godbe. Eden med njimi je bil še posebej korenjak. Kar s kolom je česnil nekega gosta po glavi. Nazadnje so vsi trije rogovileži izginili v noč. Policija pa ne bi bila policija, če bi tako reč pustila meni ti tebi nič pri miru, ali se ne brigala za to, da zgrabi tiste, ki se grdo in škodljivo vedejo. Zgodaj jutraj sta bila dva nočna viteza že v rokah pravice, tretjega pa se niso dobili, ker se je bil nekam potuhnil. Onadva sta zdaj spravljena na varnem kraju, ovadena pa sta bila tudi okrožnemu sodišču, in sicer zaradi hude telesne poškodbe (neki delavec jo je dobil s kolom prav močno po glavi) in pa zato, ker so poškodovali tujo lastnino. Okrog 350 dinarjev škode trpi gostilničar. Kdo ve, če se zdaj ti trije še čutijo tako čvrste?

Tri, štiri nesreče

Včeraj so v ljubljansko bolnišnico pripeljali štiriletnega sinčka okrajnega nadzornika v Logatcu, Gregorčka Bizjaka. Fantiček je bil oparil s krompom prav nevarno po životu. Kljub največjemu trudu mu zdravniki niso več mogli rešiti življenja. Davi je revček izdihnil.

Posestnik iz Notranjih gor, Ivan Alič, se je peljal s kolesom, pa padel tako nesrečno, da se je prav hudo poškodoval po glavi. Nezvestnega so ga pripeljali v bolnišnico.

Kako je, ali vsaj bi morala biti, previdnost ob vsaki priliki na mestu, vidimo na zgledu žene kurjaka državnih železnic v Ljubljani, Marije Balentinove. Tvegala je skok s tramvaja, ko je bila v sredi polnega dira. Balentinova je padla ter se precej potolkla po glavi. Še dobro, da se je tako končalo in da se ji ni zgodilo kaj hujšega, kaj ne?

V hribu je nabirala drva žena ključavničarskega pomočnika. Na lepem ji je zdrnilo ter je z vso silo priletela ob robat stor. Kar hudo se je udarila in potolkla.

„Tam gor pod Tivoli se ringlšpil vrti“

Čeprav je bil letos veselejem odpovedan, je en prostor na njem vendarle oživel, čeprav le v skromnem obsegu: zabavišče. Tam se zdaj »ringlšpil vrti«, tobozan je spet lepo obiskan, žoge frče v lutke s cilindri, močni pogonjajo po tirnicah topiček in streljajo na pločevinaste medvede, leve, jaguarje. Za posebno pridne ljudi, ki se pri tem težavnem delu upehajo in užejajo, je pripravljena tudi točilnica, na kateri ponosno in vabljivo piše »Zagrebsko pivo«. To je pa tudi edini okrepčevalni prostor, vsi drugi gostoljubni paviljoni so zaprti, prazni, pusti.

Na zabavišču je vsak večer kaj živo, zlasti še seveda, ker ni treba plačati nobene vstopnine. Na takih krajih in pri takih prilikah pa se pri nas vselej ljudi kar tare. Če se človek že sam ne gre vozit, če sam ne strelja in ne preskuša svoje moči, pa prodaja »firbec« in gleda druge. Nekaj »heca« že najde, večer je takoj zanimivejši, vsaj malo spremembe prinesejo poskočne melodije, ki v tiho noč done z zabavišča.

Zvečer se tod zbira staro in mlado, zlasti pa seveda družbi, ki se kar ne more nagledati teh čudovitosti. Vsako pot se zgodi kaj takšnega, da se je treba smejati. In Ljubljančani se radi smejejo, saj jim je drugače od sile dolgčas.

Nekaj veselejskega tedaj vendarle imamo v Ljubljani tudi letos!

Žena z motiko ubila moža

Ptuj, 6. junija.

V vinogradu posestnika Alojza Maleka na Gajskem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptuj se je pripetil včeraj žalosten slučaj, ki je vso sosesko razburil. Dasi so uboji v teh krajih kaj pogosti, saj je znana vroča kri prebivalcev v ptujski okolici, se pa vendar še ni zgodilo, da bi žena v prepiru ubila moža, drugo ženo pa težko ranila. V Malekovem vinogradu sta gospodar in njegova žena kopala, pomagala pa sta jima pri tem poslu zakonca Ivan in Jožeta Drakšič. Med delom pa sta se Malek in Drakšič močno skregala, pomagali pa sta jima pri tem njeni boljji polovici. Naenkrat je prišlo med obema možkoma do spopada. Drakšič, ki je bil močnejši, je podrl Maleka na tla. Tedaj pa je Drakšičeva žena prevzela prava besnost, planila je z motiko ter začela udrihati po ležem Maleku z vsemi silami. Ko je Malekova soproga hotela pomagati svojemu možu ter ga braniti, je še ona dobila več udarcev od besne nasprotnice z motiko. Maleku je Drakšičeva razbila lobanjo ter je v nekaj minutah izdihnil, njegovo ženo pa so morali zapeljati v ptujsko bolnišnico, ker so poškodbe zelo nevarne. Ubijalko so orožniki prijeli ter jo zaprli.

Se o mesarskih muhah

O mesarskih muhah smo čitali, da so se v velikih množinah pojavile tudi na Sv. Petru cesti predvsem okrog tovarne za usnje. Seveda je tudi to tovarno takoj pregledala uradna komisija mestnega fizikata ter našla precej muh v onem delu obrata, kjer se surove kože predelujejo z apnom. Komisija se je pa tudi prepričala, kako v tem delu tovarne muhe stalno uničujejo s potresanjem apna ter dobila zagotovilo, da bo vodstvo strogo pazilo na snago in sanitarne predpise. Seveda bo mestni fizikat tovarno redno nadzoroval, da se muhe z do slednim izvajanjem predpisov do skrajnosti zatro. Ker smo pa čitali tudi priporočilo neolonega apnenega dušika za dober pripomoček pri zatiranju muh, predvsem pa ličink, pripominjamo, da tudi mestni fizikat priporoča ta pripomoček, kar je storil tudi v tovarni za kletj. Pri tem priporočilu pa mestni fizikat v prvi vrsti opozarja vso javnost, da je najboljši pripomoček zoper muhe — snaga. Kjer gospodinjci snažna gospodinja, vas nikdar ne bodo nadlegovali roji muh. Zato pa opozarjajte in z vso strogostjo zahtevajte, naj hišne pomočnice smeti sežigajo, preden jih oddajo smetanju. Kakor je bilo že javljeno, imajo zdaj smetarji najstrožji nalog, da morajo naznaniti vsako stranko, ki bi oddajala nesežgane smeti. Že samo strogo nadzorovanje smetarijev, če izpolnjujejo ta nalog z vso vestnostjo, bo imelo uspeh, toda še bolj bodo muhe pregnali plačilni nalogi, če muhaste hišne uslužbenke ne bodo predpisa smatrale za resno zadevo.

Včeraj je bila seja ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljana, 7. junija.

Ob šestih zvečer je včeraj pričela v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva seja ljubljanskega občinskega sveta. Po začetnih formalnostih je župan dr. Adlešič najprej poročal o pospešenem delu za pasivno zaščito, ki je zahtevalo, da je po vseh oddelkih mestnih uradov delo nekoliko zaostalo. Začasno izpraznjenih mest ni bilo mogoče izpolniti z novimi močmi, zato je bil z 20. majem uveden podaljšan delovni čas, da občani ne bi trpeli zaradi zastajajočega administrativnega dela po mestnih uradih. Ta ukrep pa je le začasen. Zdej je prav gotovo najvažnejša skrb pasivna zaščita civilnega mesta prebivalstva. Investirana so bila v ta namen finančna sredstva v tolikšni meri, v kolikršni jih je občina mogla in smela uporabiti. Pouku in vajam za pasivno zaščito so veljala tozadevna predavanja ter tečajji. Pred kratkim je izšla iz tiska brošura o zaščiti, in jutri bo na veselejšemu odprta razstava zaščite. Ta bo stalna ter bo stalna šola za vse prebivalstvo. Župan dr. Adlešič je dalje poročal, da je bil v okviru letošnje akcije za zimsko pomoč prirejen koncert, ki je dal 20.035 din čistega dobička ter da je jubilejna razstava Srečka Magolice, ki je bil mestni zimski pomoči odstopil vso vstopnino ter 20% od čistega dobička, pristavila 6636,50 din. Dalje je župan pohvalno omenil Akademski pevski zbor, ki je 16. maja zapel mestnim revežem v Japljevi ulici, povedal, da je bilo brezposelnim delavcem pri nekaterih manjših javnih delih od letošnje zimске pomoči izplačanih 210.000 din ter da je za prihodnjo zimo ostal še znesek 370.000 din.

Poročilo finančnega odbora je podal ravnatelj Dermastja, ki je govoril o tekočih finančnih zadevah. Za gradbeni odbor je nato poročal občinski svetnik dr. Stele. Sledili sta še poročili trošarinskega odbora ter personalno-pravnega odbora. Prvo je podal ravnatelj Der-

Zadnji zunanjepolitični drobiž

Z 2. junijem se je avtobusni promet v Nemčiji še bolj omejil. Nedeljske vožnje sploh izostanejo, ob delavnikih imajo pri vožnji prednost v raznih poklicih zaposleni imetelji mesečnih in tedenskih voznic ter šolarji. Kdor pa ima možnost, da se lahko pelje po železnici, ne sme več uporabljati avtobusa. Avtobusni promet za izletnike je popolnoma odpravljen.

Angleška pušavska konjenica, ki jo tvori v glavnem Arabci in katerih naloga je uničevati v pušavi prometne zveze, je po poročilih iz Egipta zasedla svoje postojanke ob meji italijanske Libije.

Parisko mestno poveljstvo je izdalo vse potrebne ukrepe za boj proti nemškim padalcem in vojaštvu, ki bi ga utegnila odločiti nemška letala.

Finančni podobor ameriškega parlamenta je sprejel Rooseveltov predlog o dodatnih kreditih za oborožitev. Določenih je bilo 1277 milijonov dolarjev za nova letala in oklopne enice ameriške vojske. V našem denarju je to približno 72 milijard dinarjev.

Danešnja »Berliner Borse Zeitung« prinaša posebno prilogo o Česko-moravskem protektoratu. Na čelu priloge pa članka protektorja barona von Neuratha in članek predsednika dr. Hache. Vsi članki v prilogi razlagajo ugoden gospodarski in kulturni razvoj protektorata.

V Italiji so odredili, da bodo morali biti oddani vsi bakreni predmeti posebnemu uradu za zbiranje starih kovin. Ta odredba pa ne velja za tuje državljanke.

Včeraj so v Versailles pokopali žrtve bombardiranja Pariza in Versaillesa. Žrtve so pokopali z vojaškimi častmi.

Kaj bo z brodom na Fali?

Maribor, 5. maja.

Lastnica brodu, ki opravlja promet med levim in desnim bregom Drave na Fali, ga. dr. Orozljava, je sporočila okr. cestnemu odboru mariborskemu, da bo ustavila promet z brodom, čim bo koncesija za brod došla. Lastnica brodu se izgovarja, da so naprave za brod že trle in da jih sama z ozirom na majhen promet ne more vzdrževati. Glavni vzrok, da boče ga. dr. Orozljava ustaviti brod pa je ta, ker gradi banka uprava in cestni odbor veliko cesto od falske graščine preko znane pečine proti Rušam in da voznikom, ki so se do sedaj morali posluževati broda ob Fali, ako so hoteli priti s svojim tovorom v Maribor, ne bo treba več preko Drave, ampak bodo na desnem bregu po lepi zidani cesti lahko prispeli v Maribor. Kljub temu pa je še brod potreben, ker je vendar za podravsko kraje promet med levim in desnim bregom dovolj živahen. Morda se bo našel kak zasebnik, da prevzame brod.

mastja, drugo pa občinski svetnik Jože Vidar. Sporočena je bila dalje ostavka inspektorja prof. Silva Kranjca na mesto občinskega svetnika. Pri tej priliki se mu je župan zahvalil za štirinajstletno nesebično delo v kulturi, pa tudi v drugih obdobjih. Na njegovo mesto je bil izvoljen ravnatelj Josip Osana. Za preglednika občinskih računov je bil imenovan občinski svetnik dr. Adolf Golja, Josip Vovčina pa je bil izvoljen za člana mestnega tržnega urada.

Po tej seji je sledila še tajna, pri kateri je ljubljanski občinski svet na predlog poročevalca Jožeta Vidra sklenil naslednje:

Mestnim pogodbenim uslužbencem in dnevničarjem so bili s 1. majem 1940 zvišani mesečni prejemki, tako da dobivajo samski uslužbenci in samske uslužbenke po 1000 din, poročeni uslužbenci pa 1200 din. Poleg tega prejemajo poročeni uslužbenci z veljavnostjo od 1. maja t. l. za vsakega otroka do 16. leta starosti mesečno še po 150 din.

Za mestne pisarniške oficijale so bili imenovani sledeči pisarniški pripravniki: Pengal Franc, Wider Boris in Vrhovec Alojzij; za mestni pomožni knjigovodji pa pisarniški pripravnik Jagodic Tone in računski pripravnik Rezek Ivan. Nadalje je bila priznana stalnost mest. poduradnika Zamanu Silvestru, mestnemu tržnemu pazniku Bašu Tomazu ter trošarinskim paznikom Klopčiču Metodu, Grošlju Ignaciju, Sedlarju Josipu in Remžgarju Maksimiljanu.

V mestno službo so bili sprejeti: Urnkar Anton, absolvent Drž. tehn. srednje šole kot pogodbeni gradbeni tehnik, Rotter Gabrijela, absolventka Drž. dvorazredne trgovske šole kot pogodbeni pisarniška uradnica, ter Senekovič Bogomila kot zaščitna sestra. Moder Ivan, Tome Franc, Bizjan Alojzij, Svoljšak Ivan in Jama Anton pa so bili nameščeni kot trošarinski pazniki-dnevničarji.

zapustili v vseh globoke brazgotine tesnobe in nemira. Se najbolj mirno se je med njimi delala Julija, čeprav je ravno ona sama čutila v svoji duši z največjo muko vso težo krivde za vse te dogodke razen emrti neznanega begunca, ki je obležal mrtev nedaleč od njenega doma in čakal komijske in njenega ukaza za pogreb.

Vsi gosti so se znova zbrali v jedilni dvorani in poselili okrog mize. Nad mizo je visela zavesa iz težkega damasta, ki jo je mali brezimni črnec brezbrizno potegoval za svilen vrvice in hladilnik se je nad njimi zibal z ene strani na drugo in jim hladil razgreto ozračje južnega večera. Tihina in mučna napetost brez razgovora. Slišal se je samo gostoljubno zveneči glas Misi Julije:

»Po volji malo rižal! Morda še malo juhe?« Gostje so jemali neradi in toliko, da so vzeli. Nikomur ni bilo za jed.

»Ponudi vino!« je Misa Julija ukazala stričku Catu, ki je stregel gostom. Poslušno a nekam pobito je šel striček Cato od gosta do gosta in jim nalival v globoke kristalne čaše finega vina, ki je drugič Misi Julijinim gostom vedno zelo prišlo in jih razgledlo na najkrajnejši meji objestnosti in smeha. Kakor da je vsa ta čudežni, sladak in zaželjeni okus vina izhlapel! Nihče ni posegal po čaši z voljo in veseljem do užitka, zdelo se je celo, da vsi niso sije čaše na ustnice z nekim strahom. Tesnoba je med njimi postajala od trenutka do trenutka večja in strahotnejša kakor bi vsakdo od njih čutil že vnaprej še neko nesrečo, ki jih bo zadel.

XIX.

Ob postelji Prestona Dillarda.

Po presunljivem uboju neznanega begunca, ki je na begu pred (nevarnostjo) rumene mrlice po ukazu šerifa našel smrt na meji karantene, se je na Julijino povabilo vsa družba vrnila iz stopnice nazaj v hišo. Odnegli so si zopet svojo prilogo in izpregli kočije. Toda duševna razburjenost cele družbe se ni pomirila niti za trenutek. Po resnosti in zaskrbljenosti, začrtani na njihovih obrazih, se je vsem videlo, da so vsi dogodki, ki so se odigrali v ptičih zadnjih osemindesetih urah na farmi,

Od tu in tam

Da bo v kratkem zmanjkalo tudi pri nas sladkorja, ali da se bo podražil, so začeli govoriti v zadnjem času vsepoved pri nas, menda ne zato, da bi povedali kakšno novico, pač pa mnogo bolj iz strahu, da se kaj takšnega ne bi zgodilo. Toda iz Beograda so prišle tudi glede tega zelo pomirljive in zadovoljive vesti. Prodajna centrala za sladkor sporoča, da je sladkorja še dovolj v zalogi in da zato ni nobenega utemeljenega razloga, da bi se kopičile nove zaloge. No, če pa ga je v zalogi še dovolj, potem menda tudi ni razloga, da bi ga podražili, seveda če so te zaloge namenjene za domačo porabo in ne za izvoz.

Prva proslava dr. Mačkovega rojstnega dne bo letos, odkar je bila ustanovljena banovina Hrvatska, Hrvatske se vprav zaradi tega na to proslavo še prav posebno pripravljajo, ter ji ob novih razmerah na Hrvaškem dati čim večjega poudarka, da bodo tudi drugi vedeli, kako so hvaležni svojemu voditelju za vse, kar jim je priboril. Svoj rojstni dan bo dr. Maček obhajal 20. junija. Izvoljen je bil celo poseben odbor, ki naj poskrbi za to, da bo ta proslava letos čim dostojnejša in veličastnejša.

Tradicionalno krstno slavo je imelo prestolno mesto Beograd na včerajšnji praznik pravoslavne Vnebožnosti. Za takšno skupno beograjsko slavo se je odločila beograjska občina pred nekaj leti. Vse delo po uradih je zato včeraj počivalo. Mesto je bilo lepo okrašeno z zastavami, posebno mnogo je bilo poleg državnih tudi srbskih. Zastavice so bile potaknjene povsod, celo tramvaji in avtobusi so bili z njimi okrašeni.

Spomenik 260 jugoslovanskim prostovoljcem, ki so utonili med svetovno vojno v zalivu Sv. Ivana Meduanskega, so včeraj odkrili na Cetinju. Bilo je leta 1915, ko je italijanska ladja »Brindisi«, s katero so se ti prostovoljci vozili, zadela na mino in se potopila. Vsega se je tedaj rešilo le 70 ljudi. Na novi spomenik na Cetinju so položili nesešteto krasnih vencev, med katerimi je bil tudi venec predsednika vlade Dragiša Cvetkovića.

Ze deset dni neprestano dežuje v vrbski banovini, le tu pa tam včasih za nekaj ur preneha. Tako slabega vremena v teh krajih že davno niso imeli, saj niti stari ljudje kimaajo z glavami, češ: kaj takšnega pa še ne v tem času, saj bo vsak čas poletje. Pa to še ni vse, da dež ne mara prenehati in groziti z večjimi poplavam! Nekateri hribi v vrbski banovini so kar skoraj vsako jutro na sveže pobeljeni s snegom, kakor da bi bila pred durmi že zima, saj so se ljudje komaj znebili.

Za povišanje plače se bore že dalj časa mestni uslužbenci v Zagrebu. Saj sami temu niso krivi, pač pa razmere, ki tajejo ne samo Zagrebčane, pač pa tudi ljudstvo po drugih mestih, pa če so mestni uslužbenci ali ne. Društvo zagrebskih mestnih uslužbencev je te dni zložilo skupno prošnjo na mestnega načelnika, da bi jim povišal plačo. Pravijo, da so v tej svoji vlogi obirno razložili, kaj jih je privedlo do tega koraka. Prav preveč razlagati tega pač ni bilo treba, saj mora danes vendar vsak vedeti, kako se živi s staro plačo v novih razmerah. V prošnji so med drugim navedli, da so se stroški za obleko in obutev konec letošnjega maja zvišali na 46,89 odstotka v primerjavi z istim mesecem lanskega leta.

Letos slabo kaže tudi glede pridelka sliv po naših južnih krajih in pravijo, da jih bodo kmetje pridelali neprimerno manj, kakor pa so jih lani. Po nekaterih vrstovih jih — kakor pravijo sedanja poročila z juga — sploh ne bo prav nič. Večinoma bo pridelka komaj četrtina toliko kot lani, le po tistih krajih, kjer letina še najbolj kaže, utegnejo pridelati nekako polovico toliko kot lanske leto. Kje je še jesen, ko bodo slive zrele, pa se že zdaj kažejo posledice slabe letine sliv. Podražilo se je namreč vprav zaradi tega staro, lansko žganje, ker kmetje računajo, da ga letos ne bodo dosti nakuhali. Za 20 odstotkov je žganje že dražje, prav verjetno pa je, da bo cena poskočila še višje.

O zanimivi statistiki prstnih odtisov pišejo zagrebski časopisi. Zagrebska policija ima v evidenci nad 100.000 prstnih odtisov, pri čemer moramo seveda upoštevati, da je začela voditi te vrste kriminalno evidenco že leta 1906. Vendar policija ni prstnih odtisov vzela vsem, ki so ji v tem času padli v roke. Če bi bila to storila, potem bi imela dosti večjo zalogo odtisov, kar okoli milijona. Pri tečajih zločincih je bilo treba biti gotovo večje previdnosti. In tudi teh ni tako malo, 27.000.

Privilegirano izvozno društvo javlja, da bo organizacija za odkup volne izvedena v najkrajšem času. Društvo je že ukrenilo vse potrebne korake, da bo koe svoji nalogi. Za leto 1940 so bile določene naslednje cene: za merinos-volno, neoprano 55 do 60 dinarjev, primorsko (paško, dubrovniško) in drugo polmerinos-volno, neoprano 45-50 din, za pigajo, neoprano 38-40 din, za šarplaninsko, galisko, sjenjsko, ovčepoljsko in evrijsko, neoprano 40-42 din, za piroteko, krivovrsko, lipsko, stoškosovsko, 38-39 din, za bosanske, črnogorske, hercegoveke in liško pramonke ter za vse druge neomenjene tipe volne 34-36 din, za karakačansko 32 din, za jarino 32-34 din, za volno od portirga 20 din, za tabaško volno e 75% randmana 36-45 din, za volno, okopano na ovcah 30% več od navedenih cen.

Na zadnji seji posvetovalnega odbora za usnje je bilo govora o uvedbi uredbe o preskrbi gospodarstva z usjem. V kabinetu ministra za trgovino in industrijo je bila seja tega posvetovalnega odbora za usnje. Na tej seji so razpravljali o vprašanjih uvoza in izvoza usnja kakor tudi o uvozu in nabavi strojarskega materiala. Razen tega je odbor razpravljati tudi o izdelavi uredbe o preskrbovanju gospodarstva z usjem. Seja je dosegla takrat popoln uspeh, saj so bila popolnoma rešena vsa vprašanja, ki so v zvezi e to gospodarsko panogo. Sklepi, ki jih je odbor napravil, bodo rodili prav dober uspeh.

Končno je bila izrečena sodba v aferi zagrebske »Pučke štedionice«. Po treh mesecih sojenja v aferi »Pučke štedionice« v Zagrebu, je včeraj sodišče pod predsedstvom g. Ročiča izreklo sodbo, po kateri je bil dr. Branko Deželić obsojen na 3 in pol leta zapor, Bogdan Pušić na dve leti in pet mesecev zapor, Oskar Sauer na eno leto in štiri mesece zapor ter Peter Gregorić na 10 mesecev zapor. Obtoženi dr. Stanko Deželić, Jakob Müller ter arhitekt Simunić pa so bili oproščeni.

Izložbe na škofjski kašči v Djakovem je razbil pijan čevljar, ker ni dobil na upanje tri kilograme moke. V prodajalnici škofjskega posestva v Djakovem je prišel Mato Foks, čevljarški pomočnik iz vasi Trnave, in zahteval tri kilograme moke. Ko mu je prodajalec odmeril moko, je Foks dejal, da nima denarja, pač pa da bo moko plačal čez nekaj dni. Soproga prodajalkeškega poslodavca, Marija Matijević, ni hotela Foksu dati moke na upanje, Foks pa jo je napadel kar z nožem v roki in bi jo bil tudi zabol, če si ji ne bi posrečilo v zadnjem trenutku ubežati na ulico. Foksu pa to ni bilo dovolj, temveč je planil še za njo ven, na ulico. Ko je videl, da prihaja policija, je začel z vso silo udarjati z rokami po izložbah trgovine ter je razbil vse šipe.

Za najemnike stanovanj in lokalov

Najemniki niso dolžni hišnim lastnikom prispevati za zgradbo zavetišč

Najemnikom stanovanj in lokalov sporoča Društvo stanovanjskih najemnikov dravske banovine v Ljubljani na njih vprašanje, da najemajojemalci niso z nikako zak. odločbo vezani prispevati najemodajalcem (hišnim lastnikom) za zgradbo zaklonišč ter je vsako tako event. prispevanje s strani najemnika, njega prosta volja.

Tudi se na več vprašanj pojasnjuje, da gre najemna pogodba (ugovor) in potrdila (priznanice), ki jih je dolžan izstaviti lastnik hiše najemniku ob plačilu najemnine, v breme najemodajalca in ne najemnika.

Obenem vabimo ponovno še vse one najemnike stanovanj, lokalov itd. brez razlike stanu, da vstopijo takoj v naše društvo kot člani. Malenkosten prispevek (do konca tega leta 7 din, t. j. 1 din na mesec) zmora pač vsakdo, če se gre za našo korist in za interes najemnikov. Plača se lahko članarina tudi po poštni hranilnici na št. 16.263, en sam ali več pristopivših članov, le navesti je treba na hrbtni strani čekov, položnice točen naslov vplačnikov, da se jih zabeleži v našo člansko knjigo.

Naš blagajnik posluje dnevno od 10 dopoldne do 12 opoldne v Ljubljani, Wolfova ulica 10-II, kjer plačajo lahko člani iz Ljubljane.

Tajnik je strankam-članom na razpolago vsak delavnik, razen sobote, popoldne od 14 do 15 v Ljubljani, Celjska ulica 19, za art. vojašnico — Bežigrad.

Naše društvo ima rešiti še mnogo težkih in zelo važnih vprašanj za stanov. najemnike, zaradi česar je tudi dolžnost vsakega najemnika stanovanja, lokala itd. brez razlike stanu, da pristopi k našemu društvu, ker le na ta način bo imela naša organizacija moralno in gnotno podporo, ter bo v zavesti, da stoji za njo velik kader članov, nastopila zavestno za pravice najemnikov.

Naj nikogar ne plaše svetovni dogodki in naj tudi nihče ne misli, da so zdaj druga vprašanja bolj aktualna. Baš naše stanovanjsko vprašanje je danes eno najvažnejših za nas vse, zato ne smemo ostati hladni ob strani in malodušni.

Tudi naj ne bo vaša pot in pristop k našemu društvu šele takrat, kadar boste potrebovali pomoči in nasvetov. Takoj se priglasiite kot član našemu društvu. Torej vsi najemniki stanovanjskih lokalov itd. brez razlike stanu, prav vsi pristopite še danes k našemu društvu!

Društvo stanovanjskih najemnikov dravske banovine v Ljubljani.

Lepa proslava mariborskega 32. topniškega polka

Maribor je pokazal, da je tesno povezan z našo vojsko

Maribor, 5. junija. Dne 5. junija 1918 so po zmagoviti ofenzivi prišle čete jugoslovanske vojske na Gosposvetsko polje. Med temi edincami so bile med prvimi tudi baterije takratnega mariborskega topniškega polka, ki je dobil v poznejših časih označbo 32. art. polka. Mariborski topničarji slave ob tedaj 5. junija kot svojo slavo. Svojo letošnjo slavo so praznovali danes posebno slovesno. Maribor, ki se v teh težkih časih zaveda, kako varno zaslonu mu daje naša hrabra vojska, je danes pokazal, kako tesno je z armado povezan. Slava se je pričela ob 10 dopoldne. Na slavnostno okrašenem dvorišču vojašnice Vojvode Putnika in Stritarjevi ulici so prihajali častni gostje med špalirjem raznovrstnih topov, pri katerih jih je sprejemal domačin slave, polkovnik g. Peter Kiler. Na slavo so prispeli poveljniki mesta general Golubović s številnimi častniki drugih dinic, lavantinski vladika dr. Tomažič v spremstvu stolnega kanonika dr. Ostrea, mestni župan dr. Juvan s podžupanom Zebotom, okrajna glavarja dr. Šiška in Eileta, predstojnik mestne policije Kos in komisar obmejne policije Zun, predsednik okrožnega sodi-

šča Hudnik in prvi državni tožilec dr. Zorjan, poveljniki orožniške čete major Sosič, predstavniki vseh mariborskih državnih in samoupravnih uradov in ustanov, ravnatelji srednjih šol, zastopniki raznovrstnih narodnih in gospodarskih društev in organizacij.

Cerkvene obrede sta opravila vojaški kurat Pavel Zavodni in pravoslavni prota Ivočević. Pri katoliških obredih je zbor vojakov-pevcev ubrano zapel zahvalno pesem ter odpeval pri molitvah duhovnika. Nato je stopil pred polk njegov poveljnik polkovnik Kiler ter imel na vojake ognjevit nagovor patriotske vsebine, v katerem je obrazložil pomen Gosposvetskega polja ter zmagovito ofenzivo leta 1918, in je pozval vojake, naj bodo dostojni nasledniki takratnih junakov. Ob zaključku je nazdravil vrhovnemu poveljniku naše vojske Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je godba zaigrala državno himno. Potem se je vršil defile vsega polka pred častno tribuno. Mmohod je pokazal, da ima mariborski topniški polk sijajno opremljene edince s krepkim, discipliniranim moštvom, ki je napravilo na vse gledalce najboljši vtis.

V Beogradu: BSK : Slaviya.
V Splitu: Hajduk : Jugoslavija.

Delegati SSSS za konferenco v Zagrebu. Včera je bila v Beogradu seja Saveza srpskih športskih saveza, pri kateri so določili delegate, ki bodo z delegati Hrvatske športske sloge urejali odnose med posameznimi vrhovnimi športnimi zvezami. Predsednik delegacije je g. Tadić, člani pa Petrović, Obućina, Bora Jovanović, Božin Perić, Srba Todorović in Sava Grujić. Sestanek teh delegatov z delegati HSS bo v Zagrebu 17. ali 23. t. m.

Neznana vtopljenka z ostriženo glavo v Dravi

Maribor, 6. junija.

Danes dopoldne je našla služkinja posestnika Sadla na Pobrežju na otoku, ki leži ob desnem bregu v Dravi med Pobrežjem in Zrkovci, truplo ženske, ki so jo tja naplavili valovi reke. Truplo vtopljenke je bilo še čisto sveže, tako da izgleda, da je ženska po vsej priliki šele danes izvršila v reki samomor, ali pa je po nesreči našla v vodi smrt. Na Pobrežju nihče vtopljenke ne pozna, dasi so si jo ogledali številni ljudje. Stara je okoli 35 let, 160 cm visoka, okroglega temnega obraza, ima pa na glavi samo tri centimetre dolge kostanjeve lase — kar je nad vse značilno ter dokazuje, da je imela lase na glavi popolnoma ostrižene. Sprejaj ji v zgornji čeljusti manjkata dva zoba. Oblečena je bila v temno klotasto srajco in črn klotast povrtnik s pasom, kratko črno pisano krilo in žemper, črne nogavice, nizke črne čevlje. Po obleki sodeč je delavka. Na prsih je imela med obleko zviti kos obleke, in sicer srajčko tri- ali štiriletnega otroka. Na truplu vtopljenke niso našli nobenih znamenj nasilja, ni imela pa pri sebi tudi nobenih listin, tako da ni mogoče ugotoviti njeno istovetnost. Zapeljali so jo v mrtvašnico na Pobrežju, obenem pa se vrši preiskava, da se ugotovi, kdo je vtopljenka in kaj je vzrok njene smrti.

Trbovlje

Visoke številke. Občinski proračun za tekoče gospodarsko leto, ki je bil sprejet na četrtkovni proračunski seji, znaša 4.098.180 din, od tega znesajo osebni izdatki za občinske uslužbence 901.265 din, za ostale namene pa gre 3.196.915 din. Vsako leto najbolj narastejo osebni izdatki za uslužbence, kar ni zdravo. Po dolgih letih se je tudi trboveljska pritožila proti proračunu. Zadnja leta je namreč proračun tako eesavljen, da ostane še en milijon in več za razno izdatke, ki v proračunu sploh niso predvideni in bi jih bilo tudi težko spraviti skozi, na ta način pa se jih naknadno prihotopati, ne da bi davkoplačevalci prav vedeli kakvo. Zato je opravila veliko zabavljanje nad občinskimi gospodarstvom.

Na vsa dobra srca se obrača Unija za zaščito dece ob času vojne, da darujejo, ali za otroke porabne predmete ali denar nabiralcem tuk. krajevnega odbora v prid mladini.

Akademija Jadranske straže bo v Društvenem domu v nedeljo popoldne ob pol 4 s prav zanimivim in veselim sporedom. Pridite!

Kamnik

Gledališče mladih v Kamniku. Jutri v soboto ob 20.30 uri bo gostovalo »Gledališče mladih« v Kamniku e Cankarjevo igr »Lepa Vida«. Obe predstavi, ki sta bili v Ljubljani, sta imeli splošen uspeh, tako pri publiki, kakor pri občinstvu. Vstopnice si nabavite že v predprodaji, ki so v trgovini K. Skala.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer- sko stanje	Tempe- ratura v C°	Relativna vlažnost v %	Oblatnost od (h)	Veter smernost (jakost)	Pada- vine m/m	Vrsta
Ljubljana	762,2	24,2	13,0	76	4 NE ₁	—	—
Maribor	762,3	21,0	15,0	60	4 SW ₂	—	—
Zagreb	761,5	22,0	11,0	60	6 NNE ₂	5,0	dež
Beograd	759,0	20,0	12,0	80	8 NW ₂	—	—
Sarajevo	759,3	17,0	11,0	80	10 O	1,0	dež
Vis	757,9	19,0	13,0	80	5 NW ₂	—	—
Split	757,4	24,0	17,0	60	7 NNE ₂	—	—
Kumbar	755,8	19,0	16,0	70	6 N	8,0	dež
Rab	760,4	20,0	14,0	90	5 NNE ₂	—	—
Dubrovnik	755,5	22,0	16,0	70	3 NE ₂	—	—

Vremenska napoved: Spremenljivo oblačno, sicer nobenih bistvenih sprememb sedanega vremena.

Koledar

Danes, petek, 7. junija: Robert, Bapt.
Sobota, 8. junija: Medard.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kangresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

O vkuhavanju zgodnjega sadja in o shrankih povrtnine bo predavala danes ob 20 v salonu pri »Šestici«, Tyrševa 6, ga. Velikona, K temu koristnemu predavanju je vstop vsakomur prost, obenem bo prav tam mesečni sestanek ljubiteljev cvetic, zbranih v Vrtnarskem odseku podružnice SVD, Ljubljana.

Jutri, v soboto ob 8, bo v frančiškanski cerkvi sv. maša zadušnica ob obletnici smrti pokojnega g. tajnika Mateja Tomazina.

Prav je, če se zanimate za prihodnji koncert Ljubljanskega zvona, ki ima na sporedu slovenske nabožne pesmi od prvih napevov v protestantski dobi do današnjih skladb. Koncert obsega dela 17 cerkvenih skladateljev, izmed katerih je vsak zastopan z enim svojim delom. Koncert bo v ponedeljek, dne 10. t. m., ob pol 9. zvečer v frančiškanski cerkvi. — Vstopnice se dobe v knjižarni Glasbene Matice.

Starše opozarjamo na današnjo zadnjo produkcijo šole Glasbene Matice v tekočem šolskem letu. Na produkciji bodo nastopili gojenci klavirskega in violinskega oddelka Matiče šole. Začetek bo točno ob četrt na 7. zvečer v veliki filharmonični dvorani. Podrobni spored se dobi v knjižarni Glasbene Matice in pred začetkom v veži filharmoničnega poslopja.

Dražba trebljenja mestnih jarkov na Barju bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob 10 dopoldne v barjanski šoli.

Gorenjska je vsa dostopna. Neodgovorni ljudje širijo neresnične vesti, da so nekateri gorenjski kraji nedostopni. To je enostavna izmišljotina, ki hoče vzeti urejenim gorenjskim krajem še obisk domačih gostov. Tujskoprometna zveza sporoča, da so dostopni vsi kraji, zlasti v Gornjesavski dolini in v Bohinju, seveda je pa potrebno jemati s seboj legitimacijo. Najbolj vpejane so legitimacije Slovenskega planinskega društva, vidirane od upravne oblasti I. stopnje.

V nedeljo s »Putnikom« v Kočevsko Švico. - Prijave do sobote opoldne. Zahtevajte program!

Sprejemni izpiti za I. razr. na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ul. 4) bodo dne 24. junija ob 8 dalje. Prošnje za sprejemni izpit (formular pri hišniku), kolkovane z 10 din drž. kolkom, bo sprejemajo ravnateljstvo 20., 21. in 22. junija dopoldne. Prošnji je treba priložiti rojstni list in izpričevalo o dovršeni osnovni šoli (ne knjižice). Rojstni listi v tujem jeziku (razen v latinščini) morajo biti opremljeni s sodno overjenim prevodom. Priloge morajo imeti vsaj 4 din drž. kolek (tudi, če je bilo na pr. izpričevalo zaradi uboštva izdano brez take).

Ribolov za goste na Bledu. Za goste, ki obiskujejo Bled, izdaja ribolovna dovoljenja Banovinska ribogojna postaja na Bledu za Savo Bohinjo, Ribnico, Mostnico, Blejsko in Bohinjsko jezero proti dnevni odškodnini 50 din ali tedenski 200 din.

Sprejem v I. razred deške in dekliške vladnice v Ljubljani. Nekateri starši so že prijavili svoje otroke, dečke in deklice, v I. razred deške in dekliške vladnice v Ljubljani. Starši, ki želijo, da bi njihovi otroci obiskovali I. razred vladnice, naj se zgledajo v pisarni drž. učiteljskega v soboto dne 8. junija dopoldne ali pa v ponedeljek dne 10. junija ob 8 do 9. S seboj naj prinesejo otrokov krstni list, za dočeta tudi družinska knjižica. V I. razred bodo sprejeti dečki in deklice rojeni leta 1933, dečki in deklice, rojeni leta 1934, le tedaj, če bodo do 31. avgusta t. l. dopolnili šest let in so duševno in telesno razviti, kar bo ugotovljeno pri zdravniškem pregledu. Za vse dečke in deklice, ki želijo vstopiti v I. razred vladnice, bo zdravniški pregled na drž. šolski polikliniki, Aškerčeva ulica (nasproti srednje tehnične šole) in sicer za dečke v ponedeljek dne 10. junija od 9 do 12, za deklice v torek dne 11. junija od 9 do 12. Po zdravniškem pregledu bo dne 12. junija v veži drž. učiteljske objavljeno, kateri učenci in učenke so sprejeti v I. razred vladnice. — Ravnateljstvo drž. učiteljske v Ljubljani.

Prvi vlak, ki vozi na Gorenjsko z znižano nedeljsko povratno vozovnico, »odhaja iz Ljubljane v soboto že ob 11.50 ter ima direktno zveze z Ratečami—Planico ter z Bistrico—Bohinjskim jezerom.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — začetek ob 8 zvečer:

Petek, 7. junija. Ob 15: »Asmodej«. Izven. Dijska predstava po globoko znanih cenah od 14 din navzdol.

Sobota, 8. junija: »Severna lisica«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

OPERA — začetek ob 8 zvečer:

Petek, 7. junija: »Modra roža«. Red Sreda.

Sobota, 8. junija: »Evgenij Onjegin«. Red A. Gostovanje Borisa Popova.

Nedelja, 9. junija: »Frasquita«. Izven. Gostovanje Zlate Gjungenčeve. Znižane cene od 30 din navzgor.

Gozd pri Rogatcu 140 oravov in sadonosnik prodam. Natančne podatke pisмено. Obrniti se je na upravo »Slov. doma« pod »Ugodna prilika 273c.

Glasilo nemške vlade priznava

Koliko je Italija dozdej pomagala Nemčiji

kljub temu, da sama še vedno ni začela z vojno

Če Italija dozdej sama še ni stopila v vojno na strani Nemčije, kakor napovedujejo posebno v zadnjem času, da bo, bi bilo vendar zelo napačno misliti, da v sedanjosti Nemčiji še ni prav nič pomagala. Ena država namreč lahko podpira drugo, ki se vojskuje, ne samo z orožjem in svojo lastno vojsko neposredno, pač pa še na nešteto drugih načinov.

Italija tudi ne taji, da stoji odločno na strani Nemčije, da podpira njene težnje v sedanjosti vojni proti demokratičnim zahodnim evropskim državam in da jo bo podpirala, dokler ne doseže od Anglije in Francije tega, kar od njih zahteva, predvsem, da se ji iz Sredozemskega morja odpro vrata na vse strani za svobodno plovo. Tudi Nemčija sama priznava, kako prav ji pride v sedanjosti času Italija in celo sama podrobno objavlja po časopisih, kaj vse je Italija že dozdej storila zanj, kljub temu, da se sama še ni vojskovala. Zanimivo je, kaj piše o tem, koliko je dozdej Italija pomagala Nemčiji, uradno glasilo nemške vlade, »Berliner Börsen Zeitung«. Med drugim navaja tole:

»Italijansko-nemška zveza je funkcionirala od začetka vojne tako, da je zahodni zavezniški državi ne samo čisto zmešala, pač pa jima prekrizala tudi vse njune načrte. Najprej so bili zavezniki presenečeni nad tem, da Italija ni takoj stopila v vojno. V resnici je to onemogočilo njihov načrt, da pritisnejo na Italijo in od nje zahtevajo, da se pridruži Nemčiji na ta način, da bi, poslušajoč se jamaštev, ki so jih dale prej nekaterim državam, razširili vojno na evropski jugovzhod ter tako preprečili Nemčiji, da bi mogla dobavljati od dotok potrebne stvari, razen tega pa presekali prometne zveze med Nemčijo in Rusijo. Za tem se je položaj v jugovzhodni Evropi, na Sredozemskem morju in na Bližnjem Vzhodu čedalje bolj spremenil v korist Italije in Nemčije. Italija je kot nevoj-skušajoča država držala v šahu bojevitost razpoložene duhove v teh krajih, ter s tem koristila Nemčiji, kajti na ta način je zopar na jugovzhodu ostala brez pravega učinka.

Razen tega se je Italija med tem časom diplomatsko in vojaško okrepila ter je prisilila zahodni demokratični državi, da sta morali poslati znatne vojaške oddelke v Sirijo, Egipt, Maroko in na Alpe. Z ozirom na to se dose-danje stanje nevojskovanja Italije ne samo ni poslabšalo, pač pa je znatno okrepilo položaj Nemčije, kajti Italija je ob svojih mejah zaposlila okoli 1.200.000 zavezniških vojakov, poleg tega pa tudi precejšen del svoje vojne mornarice in letalstva.

Vsekakor je to izdatna pomoč, ki jo je dala Italija Nemčiji v sedanjosti vojni. Zaradi nje ima Italija tudi precejšen delež pri vojaških uspehih Nemčije v Franciji. General Weygand ni

možgal uporabiti teh 1.200.000 zavezniških vojakov in je moral prepustiti svoji usodi franco-sko-britansko vojsko v Flandriji.

Iz vsega tega glasilo nemške vlade zaključuje, da je v prvem razdobju vojne proti skupnemu sovražniku nemško-italijanska zveza v celoti izvršila svoj analogo ne samo z diplomatskega stališča, pač pa tudi na bojnem polju ter da zato zavezniške države z upravičeno zaskrbenostjo lahko pričakujejo trenutka, ko bo ta nemško-italijanska zveza začela odločno delovati tudi v drugem obdobju sedanje vojne.

Razumljivo je, da italijansko časopisje z največjim zadovoljstvom in povrnjeno hvaležnostjo ponatiskuje takšno pisanje nemških uradnih glasil. Pri tem pa še pripominja, da so s tem jasno razloženi nameni Rima in Berlina.

»Nemčija popolnoma pravilno ocenjuje usluge, ki jih je storila fašistična Italija — piše italijanski »Piccolo«. »Le vladni zahodnih zavezniškov nista mogli pravilno dometi zamotane diplomatske in strateške igre Italije in Nemčije. Zato bosta drago plačali svoje neštete napake, ki so tako velike, da jih enostavno ni mogoče razumeti.«

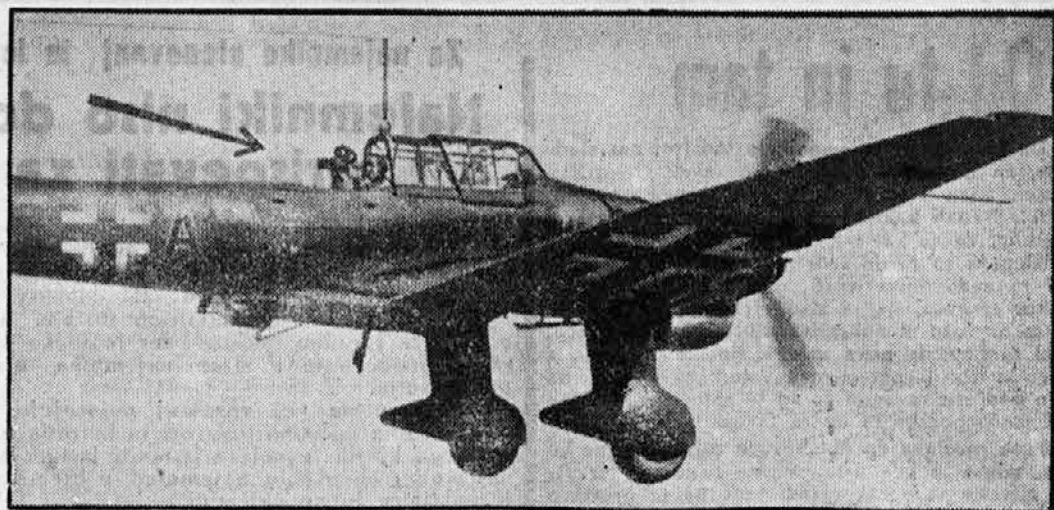
Takšna poročila italijanskega in nemškega časopisja pa spet dokazujejo, da italijansko-nemška zveza ne funkcionira samo na diplomatskem in vojaškem polju, pač pa tudi na polju, kjer se bje časopisni boj in kjer se ustvarja za enega ugodno, za drugega pa kvarno razpoloženje v javnosti.

Belgijski delavci so prišli za delo v Franciji

Zaposlitev belgijskih industrijskih delavcev v francoski industriji se dovršuje pod odličnimi pogoji in navzlic več vrstam težav zaradi pregrupiranja in zaradi zbiranja delavcev, ki so se raztepli po vsej državi. Prva skrb francoskih oblasti je bila ta, da pri prihodu belgijskega prebivalstva ta val zadrže in nato ljudi razvrste, zlasti pa poiščejo tiste, ki bi mogli biti mobilizirani ali pa uporabljeni za delo v tovarnah za narodno obrambo. Razen tega je bilo treba obvladati še druga vprašanja. Potrebno je bilo najti šefe raznih industrijskih panog, zlasti pa rešiti vprašanja materiala in plač. Vendar pa so prietojne oblasti pod nadzorstvom ministrstva za delo in ministrstva za oboroževanje uspešno rešile to vprašanje. V 15 dneh so bili skoraj vsi belgijski delavci, ki so se umaknili iz Belgije vključeni v francosko industrijo, ki imajo iste nagrade, kakor njihovi francoski tovarniški, kar še bolj krepi medsebojne vezi med obema državama in podvojuje davek vsakega delavca brez ozira na to, kakšno dolžnost opravlja. Vse to pa ima namen, da se doseže skupna osvoboditev.

Prekladanje bencinskih kangelj, ki so namenjene nemškim motoriziranim oddelkom. Zaradi potrebe naglice, romajo te kangelje kar iz rok v roke, dokler ne pridejo iz tovornih avtomobilov.

Časnikar, ki hoče dobiti pravo sliko o položaju na tem ali onem kraju bojišča, se mora pač tudi sam izpostaviti veliki nevarnosti. Na sliki vidimo takšnega časnikarja, ki sedi v letalu zadaj in opazuje »razvoj dogodkov« pod seboj.

V Nemčiji je vse zaposleno

Po nemških uradnih poročilih je bilo v Nemčiji konec maja samo 57.000 delavcev brezposelnih. Ob začetku vojne jih je bilo brez dela 62.000. Navzlic zelo ostri zimi se je število brezposelnih zvišalo samo za 26.000 delavcev. Kvalificiranih delavcev med brezposelnimi sploh ni. Brezposelnih sezonskih delavcev je bilo v aprilu samo 55.000.

Na svetu je 2,169 milijonov ljudi

Na podlagi statistik o popisu prebivalcev in drugih uradnih podatkov, ki so jih v Nemčiji zbrali v zadnjih letih, objavlja nemška uradna statistika, da živi na svetu okrog 2.169 milijonov ljudi.

Zakon. Dva prijatelja se po dolgem času spet srečata. Govorita o tem in onem in tudi o zakonu. »Prijatelj« pravi Miha, »jaz rečem tako, da je zakonski stan vendarle najboljši stan. To je kakor varno pristanišče, v katerem se srečata dve ladji.« France pa zmajuje z glavo. »Če je tako,« reče, »potem je pa mene srečala vojna ladja!«

Angelček. — »Zakaj pa moja vzgojiteljica ne leti?« vpraša petletna Spelca, ko so ji povedali, da leto angelj od nebes do zemlje. — »Kaj pa ti pride na misel?« odvrne mamica. — »Saj vendar ni angel!« — »O, pač, papadek ji je včeraj rekel: »Ti moj angelček!« Tako?« vzkligne mamica presenečeno. In potem doda: »O, seveda, potem bo pa že letala.«

Kačja pečenka na ženitovanju

Ono leto sta se na počitnicah, oziroma na lovu kač v Everglades, Florida, spoznala Warren French iz Morton Grove, Ill. in Miss Helen Sanford iz Glenview, Ill. Ta čuden lov ju je dovedel do končne zaroke in poroke, katero sta obhajala nedavno v Everglades. V ta namen sta povabila 25 svojih ožjih prijateljev in nekega metodistovskega pastora iz Miami, Fla., ki ju je poročil na prostem v znanem močvirnatem kraju, kjer se nahaja mnogo krokodilov in strupenih kač klopotač. Namesto kurje pečenke so za to ženitovanjsko družbo pripravili pečene in pražene kače klopotače, ki so baje zelo okusne in pa floridsko močvirnato zelje. S seboj prineseni poročni »cake« so okrasili s karami in puškami. Po dovršeni pojedini je šla vsa družba zopet na kačji lov in je vjela 9 kač-klopotač. Dober tek.

Morda pa le še ne veste...

V bližini Hajderabada v Indiji raste drevo, ki se že sto let vsako jutro in vsak večer prikloni do zemlje. Ljudje v njegovi okolici verujejo, da moli to drevo k Bogu.

Pierre Oterdau, ki je živel od 1757. do 1815. leta, je 17 leten stopil v irsko vojsko, potem v prusko, iz katere je pobegnil, da bi se kot ruski vojak boril proti Turkom. Potem je bil učitelj sabljanja v Italiji. V Portugalski je bil zaprt, v Švici konjski tat, nakar je z neko Grkinjo pobegnil v Francijo. Tam je postal za časa Napoleona maršal in je napredoval do Kastiljskega vojvode...

Program radio Ljubljana

Petek, 7. junija: 7.00 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11.00 Solška ura: Škofja Loka danes — pokrajinska oddaja iz Škofje Loke. Izvajajo učenci tamošnje šole, vodi g. Janko Sicherl — 12.00 Slovenski zemlji (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13.00 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14.00 Poročila — 14.10 Tedenski pregled Tujskoprometne zveze — 18.00 Zenska ura: Skrb za naš naraščaj (ga. Pavla Hočevar) — 18.40 Francoščina (g. dr. Stanko Leben) — 19.00 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 19.50 10 minut za planince: Dijak, planinstvo in SPD (Kunaver Pavel) — 20.00 Rosinijska komorna glasba za pišala. Izvajajo gg. Korošec Sl. — flavta, Gregore J. — klarnet, Moravec Sr. — rog, Loparnik L. — fagot — 20.45 Koncert Radijskega orkestra — 22.00 Napovedi, poročila — 22.15 Plošče.

Drugi programi

Petek, 7. junija: Belgrajska kratkoval. postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.45 Poročila v slovenščini YUF (19.69): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.00 Oddaja za Severno Ameriko — Belgrad: 20.10 Simf. konc. — Zagreb: 20.30 Belgrad — Bratislava: 19.40 Narodna glasba — Praga: 19.25 Otroški zbor — Sofija: 19.50 Wagnerjeva opera: »Leteci Holandec« — Beromünster: 20.30 Zabavna glasba — Budimpešta: 20.20 Ork. konc. — Bukarešta: 20. Simf. konc. — Trst-Milan: 17.15 Klavir, 21 Simf. konc. — Rim-Bari: 21 Plesna glasba — Sottens: 21 Sodobna romunska glasba.

Francoski strokovnjak za sodobno vojskovanje

Francoski general de Gaulle, ki je postal kot državni podtajnik v vojnem ministrstvu eden glavnih sodelavcev Paula Reynauda, velja za enega najposposnejših francoskih častnikov. V svojih številnih strokovnih delih je general de Gaulle posebno obdeloval vprašanje vpliva mehanizacije in motorizacije na sodobno taktiko in strategijo. Sam predsednik vlade P. Reynaud je skrojil svoje poglede na sedanjo vojno poglavito pod vplivom del generala de Gaullea. Sicer pa se je Reynaud pom vplivom teh dognanj že prej zavzemal v parlamentu za pomožitev oklopnih in motoriziranih oddelkov francoske vojske.

Nove omejitve v Angliji

Angleška vlada je objavila ukaz, s katerim uvaža omejitve glede zalaganja trgovin na drobno. Omejitve se nanaša na večje število tovarniških izdelkov. Te omejitve imajo namen prihraniti delovne moči in material za bistvene potrebe vojne in izvoza. V naslednjem šestmesečju bodo trgovine dobile blaga v vrednosti dveh tretjin od tiste količine, katero so dobivale v odgovarjajočem obdobju lanskega leta. Dobava bombažnih izdelkov se je že zmanjšala za eno četrtno. Razen teh so bile uvedene tudi druge omejitve, ki naj bi oprostile nekatere delavce-specialiste, potrebne za proizvodnjo streliva, dalje pa je odredeno tudi varčevanje z jeklom in drugimi kovinami.

V svetopisemskih časih je bila Gaza pomembno mesto. Leta 322 pred Kr. se je pet mesecev upirala Aleksandru Velikemu. Pred 1400 leti je bila sedež pomembnega učenjastva. Danes pa je Gaza bomo, umazano mesto, s kakimi 17.000 ljudmi. Del mesta je še v razvalinah, odkar so Angleži obstrlevali Turke.

Prijazni gospod iz Glasgowa se je v tropski čeladi sprehajal po prašni glavni cesti med čredami koz, kamel in oslov, med opre-zajočimi skupinami častitljivih Arabcev z barvitimi oglatniki in je z začudenjem izvedel, da je tu Samson naredil svoje velko delo, ko je izpodnesel mestna vrata. Grič za letališče je kraj, kjer je najmočnejši dvigalec uteži, kar jih je poznal stari svet, odložil mestna vrata iz Gaze.

Ob 3.20 zjutraj so nas izgnali k zajtrku. Bili smo samo še trije potniki: Lawther, lady Leighton in jaz. Leightonova je pri svojih 63 letih prenašala vročino, utrujenost in zgodnje vstajanje za čuda dobro. Ponoči je blizu nas taboril trop pastirskih Arabcev in hrust naših motorjev je med njihovimi kamelami in kozami povzročil divjo zmedo. Tam dol so se prikazale luči izpod šotorov iz črne usnja. Arabci pa so s hripavim volkanjem preklinjali nas nevernike s vsemi predniki vred.

Ko smo se pripravljali na odlet, je sporočilo iz Ramleha javilo našemu pilotu, da je v puščavi med Gazo in Bagdadom ponoči izginil indijski letalec Singh, ki je sam letel v Indijo na tekme za na-

grado Aga-kana. Dobili smo zapoved, naj ga iščemo.

Dvignili smo se na 1400 m. Pred nami je ležala Sveta dežela, ki je bila videti kakor zapletena, oljčno-siva zmeda golih kamnitih gora in ozkih, že od pradavnih dni izpranih dolin. Pobočja hribov so bila vsa razdeljena s kamnitimi zidovi, da je bila vsaka stopinja tal izkoriščena. Tu in tam so bile na konice gora prilipele belkaste vasi. To uro ni bilo videti žive duše. Zgrmeli smo nad Hebronom in nad njegovimi oljčniki. Ko je sonce vstalo višje, smo precej milj na levi prepoznali vrh gričev bela, v soncu se lesketajoča poslopja: Jeruzalem. Judejske gore so se kopile na obzorju. Dvignili smo se višje, da bi jih preleteli.

Uro po odletu v Gazi so naše presenečene oči zagledale pokrajino, ki v svoji pusti veličastnosti išče primere in je podobna morda samo velikemu canonu v Coloradu. V silni globeli med judejskimi in med moabskimi gorami je ležalo Mrtvo morje, skoraj 500 m pod morskimi površini na dnu silnega zemeljskega usada — 47 milj dolgo in 10 milj široko. V silovitem drgetanju se je odprla zemlja nekoč in rana leži zdaj odprta z Mrtvim morjem na dnu. Z enim samim pogledom smo lahko objeli celo 340 kvadratnih milj veliko jezero, čigar mračni pogled je že od nekdaj vzbujal začudenje in radovednost.

S škrljasto zelenih voda je vstajala težka sopara. Na obeh straneh se je kopičila rjava zmeda pustih, golih po 1000 m visokih gora. V zgodnji jutranji luči so sence v soteski in na gorah vsak trenutek menjavale barvo. Zdaj so bile pepelnate, zdaj limonaste, zdaj vijoličaste. Na severnem koncu pa se je kazala zelena dolina Jordana.

Onstran Mrtvega morja smo leteli nad peščeno rumenim višavjem Transjordanije, za Rimljanov žitnice Srednjega vzhoda. Danes je na pol nerodovita. Na številnih grebenih smo videli sledi majhnih postaj, ki so jih uredili Rimljani pred 19. stoletji za varstvo svojih žitnih zalog. Odkrili smo izhono pot v Damask, po kateri so milijoni vernih Mohamedancev romali skozi nevarnosti v Meko, da bi videli tam svetli črni kamen, ki je po njihovih mislih padel z neba. Nismo pa videli ne hiš, ne človeških bitij.

Za Transjordanijo se začenja velika Sirska puščava, področje beduinskih plemen in eden najsamotnejših kosov sveta. Tu smo na začetek 600 milj dolge brazde, po kateri se ravnaajo letalci nad izsušenimi puščavami proti Bagdadu. Brazda teče čez puste grebene

in gole ravni in jo je iz zraka razločno videti. Na vsakih 30 milj se pokaže na tleh velik krog s črko. Ta znamenja na progi so s traktorjem zaorali globoko v trdo skorjo zemlje.

Pravili so mi, da je angleško kraljevsko letalstvo potegnilo to brazdo, najdaljšo na svetu, leta 1918 in da sta dva oddelka delala po sedem mesecev z vsakega konca, da sta brazdo zarisala čez puščavo. 300 milj daleč nismo videli ne človeka, ne živali in nobenega bivališča. Pilot in monter sta ostro gledala na obe strani za zašlim indijskim letalcem.

Zgodaj popoldne smo se spustili na odprto kamnito puščavo pri vojaški postaji Rudbah Wells, edini stavbi na 200 km okrog. Postaja je bila pravokotnik debelih kamnitih nasipov, 100 metrov dolga in široka, pred napadi Beduinov zavarovana z vrečami peska, jarki in bodečo žico. Posadko v trdnjavi je tvoril oddelek temnopoltih iraških vojakov z rdečimi fesi v zelenih uniformah in z blesteče okrašenimi pasovi za patrone. Oboroženi so bili s karabinkami in bodali s srebrnimi ročaji. Skozj majhna železna vrata so nas spustili v postajo. Notri smo našli počivališče z gugalniki, električnimi vetrilci in ledenim pivom. Živež so spravljali sem iz Bagdada in arabski služniki so nam postregli s še kar znosnim kosilom.

Od Rudbaha smo ure in ure leteli čez enolično puščavo. Ne-nadno je letalo ovil val vročine. Kovinasti prijem na sedežih so se tako segreli, da jih ni bilo mogoče prijeti. Odkar smo zapustili Egipt, sem trpel zaradi vročine, ker sem še vedno nosil svojo težko londonsko obleko.

Na obzorju se je prikazala kopica zemljenastih poslopij in ilov-nato motna reka Bagdad, biser Vzhoda. Kjer sta pred sto leti etvetli najbogatejša književnost sveta in visoka omika. Pred 11 stoletji je bilo to milijonsko mesto, druga prestolnica sveta. Danes pa je za-prašeni, neznatni sedež Iraka. Leži na obeh straneh umazanega Tigrisa, obdajajo ga prašne datljeve palme, živi od spomina na preteklost.

Ko smo stopili v slepeči sončni žar, mi je pilot svetoval, naj si držim nad zatilnikom časniki. Dejal je, da bi me utegnili zadeti sončarica, če bi šel samo nekaj sto metrov do okrepčevalnice brez tropske čelade, ki varuje človeka proti žarkom. Hladne pijače, obed in ura počitka — vse to nas je spet popravilo. Ravno je tudi prišlo radijsko sporočilo, da so indijskega letalca našli. Prebil je noč v puščavi in priletel do Rudbaha, ko je popravil svoj stroj.